

Drs. Van der Gugtenstam, Nakon Pathom, Thailand

Nederlandse burgers en militairen werden in de Tweede Wereldoorlog in Zuidoost Azië door de Japanners geïnterneerd in kampen. Enkele van deze kampen waren alleen voor krijgsgevangenen, andere hadden zowel burgerlijke als militaire geïnterneerden en weer anderen waren exclusief bestemd voor burgers. In veel van deze kampen begonnen de scouts met ondergrondse bijeenkomsten. Militairen in de werkkampen langs de Birmaspoortlijn en in kampen in Nederlands Indië richtten stammen op en in de burgerkampen begonnen scoutingvrijwilligers met het organiseren van activiteiten voor de daar aanwezige kinderen.

De Birmaspoorweg werd in de Tweede Wereldoorlog door geallieerde krijgsgevangenen aangelegd tussen Nong Pladuk in Thailand en Thanbyuzayat in Myanmar (Birma). Het werk aan de spoorlijn begon op 16 september 1942 en werd 16 maanden later voltooid. De spoorlijn was 415 kilometer lang. Tijdens de aanleg stierven per dag gemiddeld 75 arbeiders; 15 000 krijgsgevangenen stierven aan uitputting, ziekte en ondervoeding. Onder hen waren bijna 3 000 Nederlanders. Onder de westerse krijgsgevangenen waren veel KNIL-militairen en Nederlanders uit Nederlands-Indië. Ook stierven ongeveer 100.000 Thaise en Indonesische romoesja's en ook Birmaanse en Maleisische dwangarbeiders bij de aanleg door het moeilijke gebied. Na de voltooiing van de spoorweg in december 1943 bestond het werk uit onderhoud en reparatie van schade door geallieerde bommenwerpers. De werkkampen lagen vaak naast vitale punten van de spoorweg, waardoor bombardementen ook veel slachtoffers en gewonden onder de dwangarbeiders veroorzaakten. Toen de spoorlijn klaar was hadden de Japanners veel minder mensen nodig. Van de oorspronkelijk 60.000 gevangenen werd de helft uitgezocht om naar Japan te gaan voor werk in de kolenmijnen.

Nakom Patom

De plaats Nakon Pathom lag ongeveer 40 km ten westen van Bangkok. Het kamp was een hospitaal-kamp sinds februari 1944, het grootste in de omgeving van de gehele Birma-spoorweg. Het bestond uiteindelijk uit 50 hutten voor elk 200 man.

Gedurende een zekere periode was dit kamp een modelkamp ten behoeve van een inspectie van het Internationale Rode Kruis: in die periode geen geschreeuw, geen slaag van de bewakers, niet hoeven buigen voor de Japanners en de bewakers.

Scouting

De Drs. Van der Gugtenstam in Nakom Paton – die bestond van 2 juli 1945 tot de bevrijding is naar Hopman **Willem van der Gugten** genoemd. Hij werd opgericht toen enkele scouts uit Kamp Tamuan kwamen. Ongeveer 15 personen namen deel aan deze stam.

Meer informatie

[Achter-kawat-en-Gedek.pdf \(s-i-d.nl\)](#)

[Nakon Pathom \(japansekrijgsgevangenkampen.nl\)](#)

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.